

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ АГРАРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ КАФЕДРА
АДМІНІСТРАТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

МЕНЕДЖМЕНТ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Методичні рекомендації

до написання курсової роботи

Київ
НУБіП України
2022

Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: курсова робота [Електронний ресурс]: навчальний посібник для студентів магістерського рівня спеціальності 073 «Менеджмент» / НУБіП України; уклад.: М.І.Ібатулін, Р.В.Янчевський, - Електронні текстові данні (1 файл:Мбайт). - Київ: НУБіП України, 2022.-43 с.

МЕНЕДЖМЕНТ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ:

Методичні рекомендації до написання курсової роботи

Укладачі: Ібатулін Марат Ільдусович, доктор економічних наук,
доцент, професор кафедри
Янчевський Руслан Володимирович, кандидат економічних
наук, доцент

У навчальному посібнику наводяться основні практичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності». За своїм змістом методичні рекомендації відповідають програмі навчальної дисципліни «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності». Розраховано на студентів економічних та управлінських спеціальностей вищих навчальних закладів.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
МЕТА И ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	6
ЕТАПИ ТА ТЕРМІН ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	7
ВИБІР ТЕМИ КУРСОВОЇ РОБОТИ	10
СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ	16
РОЗРОБКА ПЛАНУ КУРСОВОЇ РОБОТИ	20
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	25
НАУКОВЕ КЕРІВНИЦТВО І РЕЦЕНЗУВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	29
ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ	30
СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ....	31
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	35
ДОДАТКИ	43

ВСТУП

Сучасні економічні відносини України з зовнішнім світом знаходяться у стані переходу від старої системи організації зовнішньоекономічних зв'язків, орієнтованої, переважно, на експорт сировини, до нової, пов'язаної з пошуком шляхів ефективного інтегрування у світову спільноту, зі встановленням сталих торгівельних зв'язків з іншими країнами, з підвищенням ролі міжурядових організацій у досягненні колективної безпеки і, звичайно, з забезпеченням надійного захисту своїх національних інтересів в умовах швидко змінюваного зовнішнього середовища.

На сьогоднішній день міжнародна діяльність є одним з найважливіших напрямків розвитку економіки. Завдяки їй забезпечується потреби різних країн в невивантажених ресурсах: сировині, паливі, енергоносіях, фінансових та трудових ресурсах. Разом з тим міжнародна діяльність є суттєвим джерелом надходження коштів до державного бюджету. Це обумовлює зростаючий інтерес до вивчення питань, що пов'язані із здійсненням міжнародної діяльності.

Міжнародна діяльність як функціональний напрямок науки ґрунтується на багатьох інших науках або тісно стикається з ними. Насамперед базується на законодавчих та правових основах діяльності організацій в Україні, загальних принципах управління, використовує економіко-математичні методи.

Отримані в результаті вивчення дисципліни «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» знання, вміння та навички надають майбутнім фахівцям можливість вирішувати конкретні питання щодо організації та планування міжнародної діяльності на підприємстві, розробки стратегії розвитку міжнародної діяльності, вибору та виходу на зовнішні привабливі ринки збуту, укладання зовнішньоекономічних контрактів тощо.

Дані методичні рекомендації спрямовані допомогти студентам

факультету аграрного менеджменту спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» при написанні курсової роботи з дисципліни «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» в поглибленні та засвоєнні теоретичних знань з курсу, набутті навичок системного аналізу зовнішньоекономічної інформації й використанні фахових вмінь в практичних умовах.

МЕТА И ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота з дисципліни «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» є одним з видів індивідуальних завдань творчого характеру, передбачених навчальним планом освітнього ступеня «магістр» спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності».

Курсова робота з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності призначена для поглибленого освоєння студентами питань сучасної глобальної інтеграції в бізнесі і менеджменті, організаційно-правових форм і особливостей менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, сучасних технологій менеджменту, побудови основних бізнес-процесів в системі менеджменту міжнародного бізнесу тощо.

Курсова робота повинна демонструвати рівень підготовки студента, засвоєння базових теоретичних знань у галузі управління організацій, що здійснюють міжнародну діяльність.

Основна мета полягає в прищепленні студентам навичок самостійної роботи з навчальної, наукової, довідково-інформаційною літературою, законодавчими та нормативними актами органів державної влади, що регламентують діяльність господарюючих суб'єктів, регіонів та національної економіки в цілому.

Головними завданнями написання курсової роботи є:

- провести ґрунтовне теоретичне дослідження окремого питання в сфері менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, що передбачає узагальнення наявної економічної літератури, в якій розглядається аналізована проблема з теми курсової роботи, систематизація законодавчих та інших нормативних актів (постанови, укази, положення, інструктивні листи тощо), що безпосередньо пов'язані з тематикою роботи;

- ознайомитись з об'єктом дослідження - державою, регіоном, підприємством (установою) організацією і т.д., його системою управління,

управлінськими та іншими зв'язками, особливостями його господарської діяльності тощо;

- знайти і отримати самостійно доступ до інформаційних ресурсів, які дозволять провести економічний аналіз стану (рівня) і динаміки досліджуваної проблеми;

- розвинути навички самостійної роботи з науковою та довідковою літературою, нормативними документами, стандартами, звітністю підприємства (організацій), матеріалами, опублікованими в періодичній пресі та ін; набути досвіду їх творчого використання при розробці заходів щодо вирішення проблем розвитку зовнішньоекономічної діяльності;

- використати проведений аналіз теоретичних і методологічних питань для формування практичних рекомендацій щодо розвитку системи менеджменту зовнішньоекономічної діяльності для конкретного об'єкту дослідження (держава, регіон, підприємство); набути навичок самостійного вирішення практичних завдань у галузі менеджменту міжнародного бізнесу;

- зробити висновки в результаті проведеного економічного аналізу та сформулювати пропозиції щодо вирішення проблеми.

Базою для виконання курсової роботи є наукова література з обраної теми дослідження (розділ «Рекомендована література» даних методичних вказівок), статистичні щорічники, матеріали виробничо-господарської та управлінської діяльності держав, підприємств, установ, організацій.

Суттєву допомогу студенту можуть надати статті, опубліковані в газеті «Економіка і життя», журналах: «Експерт», «Гроші», «Економіст», «Питання економіки», «Проблеми теорії та практики управління», «Маркетинг», «Методи менеджменту якості», «Фінанси», «Бухгалтерський облік», «Зовнішньоекономічні зв'язки», «Зовнішньоекономічний бюлетень» та ін.

ЕТАПИ ТА ТЕРМІН ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Процес виконання курсової роботи відбувається в наступній послідовності:

1. Вибір теми.
2. Розробка плану
3. Написання тексту курсової роботи.
4. Оформлення роботи.

На виконання курсової роботи відводиться 12 тижнів.

Вибір, погодження та затвердження теми курсової роботи здійснюється протягом перших двох тижнів після видачі завдання.

Підбір та аналіз літератури, складання плану курсової роботи, його погодження та затвердження - протягом наступних двох тижнів.

На написання курсової роботи відводиться 4 тижні.

Етапи виконання курсової роботи умовно можна поділити на чотири, а саме: підготовчий, початковий, основний та заключний. Зміст кожного з них розглянуто у таблиці 1.

Етапи виконання курсової роботи

Таблиця 1

<i>№ п/п</i>	<i>Назва етапу</i>	<i>Зміст етапу</i>
I етап	Підготовчий	ознайомлення з методичними рекомендаціями з написання курсової роботи
II етап	Початковий	вибір теми курсового дослідження; складання плану курсової роботи.
III етап	Основний	вивчення інформаційних джерел; написання тексту курсової роботи згідно з погодженим змістом; редагування та належне оформлення курсового дослідження.
IV етап	Заключний	рецензування курсової роботи науковим керівником; захист.

Етапи визначають послідовність виконання курсової роботи.

Підготовчий етап роботи над курсовим дослідженням полягає в ознайомленні студентів з методичними рекомендаціями до написання кур-

сових робіт, вимогами щодо їх належного оформлення, змісту, структури тощо.

Початковим етапом виконання курсової роботи вважається вибір та закріплення за студентом однієї з тем курсових робіт, яка відповідає його творчому пошуку та можливій подальшій сфері професійної реалізації.

При виборі теми курсової роботи доцільно врахувати: професійну орієнтацію студента, особисті бажання та плани студента відносно поглибленого вивчення окремих актуальних питань курсу, можливість використання матеріалів підприємств, організацій, закладів з обраного напрямку дослідження, наявність достатньої кількості літературних джерел, доробків з близьких за змістом тем суміжних дисциплін.

Основний етап виконання курсової роботи. Після того як визначено тему курсової роботи, студент самостійно має підібрати інформаційні джерела (книги, монографії, статті, нормативно-правові та електронні джерела інформації) з обраної теми.

Після складання бібліографії студент має розпочати вивчення літератури. Глибоке вивчення літературних, офіційних, відомчих та статистичних джерел дає змогу з'ясувати сучасний стан найважливіших питань з теми та рівень їх розробки. Чітко визначивши напрямки, обсяг та характер інформації, необхідної для виконання курсової роботи, потрібно визначити найбільш доцільний план курсової роботи, дотримуючись вимог щодо його складання, визначених у відповідному розділі методичних рекомендацій.

Наступним кроком виконання курсової роботи має стати змістовне наповнення виокремлених у плані структурних частин курсової роботи: вступу, основної частини, висновків, переліку використаних джерел та додатків.

Заключним етапом вважається рецензування курсової роботи науковим керівником та захист. Порядок рецензування та захисту курсової роботи визначено у відповідному пункті даних методичних рекомендацій.

ВИБІР ТЕМИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Обирати тему курсової роботи доцільно з урахуванням можливості продовжити проведені дослідження при підготовці дипломної роботи.

При виборі теми дослідження необхідно враховувати свій рівень обізнаності з проблемою, актуальність проблематики дослідження, наявну теоретичну базу, власні уподобання, наукові інтереси тощо.

Вибрана тема погоджуються з науковим керівником і затверджується на кафедрі. Подальше її змінення або коригування можливе лише з дозволу наукового керівника при достатньому обґрунтуванні змін студентом.

Курсова робота виконується на основі поглибленого вивчення та творчого критичного осмислення спеціальної вітчизняної та зарубіжної літератури, чинного законодавства України та міжнародних законодавчих актів, передового досвіду з вирішення обраної проблеми, у тому числі закордонного, а також результатів даних, отриманих студентом під час власних досліджень реального об'єкта з метою вирішення визначених професійних задач. Особливу увагу слід звернути на періодичні видання: газети, журнали, де можна знайти останні результати досліджень спеціалістів. Попереднє ознайомлення з літературними джерелами є основою для складання плану курсової роботи.

Тематика курсових робіт з дисципліни

«Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

1. Транснаціональні корпорації в світовій економіці.
2. Створення та функціонування підприємств з іноземними інвестиціями.
3. Міжнародна торгівля агропродовольчою продукцією.
4. Міжнародна торгівля товарами, роботами, послугами (*за вибором студента*).
5. Створення і функціонування вільних економічних зон.
6. Міжнародний ринок робочої сили.
7. Страхування в практиці зовнішньоторговельних угод.
8. Банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності.
9. Офшорні операції.
10. Інформація в зовнішньоекономічній діяльності.

11. Удосконалення механізму експортно-імпортних операцій з ЄС.
12. Механізм валютного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
13. Валютно-кредитне забезпечення аграрних підприємств при здійсненні експортно-імпортних операцій.
14. Механізм ціноутворення при здійсненні імпортних операцій.
15. Міжнародні компанії та їх роль в сучасному світі.
16. Інтеграція економіки регіону у світове співтовариство.
17. Лібералізація зовнішньоекономічної діяльності.
18. Міжнародний поділ праці: його форми і характерні риси.
19. Організація міжнародного бізнесу.
20. Стратегічне планування в міжнародній компанії.
21. Управління фінансами та інвестиціями в міжнародній компанії.
22. Технологічна політика багатонаціональної компанії.
23. Організаційна структура міжнародних компаній.
24. Планування і контроль діяльності міжнародної компанії.
25. Корпоративна культура та імідж міжнародної компанії.
26. Управління персоналом у міжнародних компаніях.
27. Злиття та поглинання компаній.
28. Міжнародні стратегічні альянси.
29. Фактори, що визначають вибір країни при зовнішньоекономічних зв'язках.
30. Проблеми вибору зовнішньоторговельного партнера.
31. Конкурентоспроможність фірми і конкурентоспроможність товару.
32. Шляхи підвищення конкурентоспроможності експортної продукції аграрного сектору (на конкретному прикладі).
33. Вплив коливання курсу національної валюти на зовнішньоекономічні зв'язки країни.
34. Банківський кредит у міжнародній торгівлі.
35. Спільні підприємства як форма залучення іноземного капіталу.
36. Роль вільних економічних зон у господарському розвитку країни.
37. Прямі закордонні інвестиції як чинник розвитку економіки країни.
38. Особливості міжнародного ринку готової продукції.
39. Особливості міжнародного ринку сировини.
40. Особливості світових аграрних ринків.
41. Роль і значення реклами у зовнішній торгівлі.
42. Етика міжнародного ділового співробітництва.
43. Економічне значення франчайзингу.
44. Торги як засіб підвищення ефективності зовнішньоторговельних операцій.
45. Принципи підбору і розстановки кадрів у зовнішньоторговельній фірмі.
46. Економічний аналіз зовнішнього середовища міжнародного бізнесу.
47. Значення лізингу у фінансуванні капітальних вкладень.
48. Основні форми фінансування зовнішньої торгівлі.
49. Види лізингу: їх переваги та недоліки.
50. Глобалізація світової аграрної економіки.
51. Міжнародний бізнес і мотиви виходу фірм на зовнішній ринок.
52. Міжнародні компанії та їх роль в процесі глобалізації.

53. Зовнішньоторговельна політика та її види.
54. Інвестиційний клімат в Україні .
55. Міжнародні аукціони та їх значення.
56. Організація і оплата перевезень на різних видах транспорту.
57. Митне оформлення товарів при перевезеннях вантажів різними видами транспорту.
58. Товарні біржі та організація їх роботи.
59. Напрямки диверсифікації зовнішньоекономічної діяльності організацій.
60. Формування системи управління зовнішньоекономічною діяльністю організацій.
61. Управління ризиками при залученні іноземних інвестицій вітчизняними суб'єктами господарювання.
62. Підвищення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю організацій.
63. Удосконалення технології прийняття управлінських рішень при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності підприємств.
64. Підвищення рівня конкурентоспроможності організації на зовнішньому ринку.
65. Удосконалення організаційної структури управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства.
66. Управління транспортно-експедиційними послугами підприємства на зовнішньому ринку.
67. Управління електронною комерцією підприємства.
68. Управління портфелем цінних паперів організації на міжнародних ринках.
69. Управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
70. Хеджування цінних ризиків українських експортерів.
71. Формування зовнішньоекономічної стратегії підприємства.
72. Реалізація системного підходу в менеджменті зовнішньоекономічної діяльності.
73. Моделювання управлінських рішень організації, що здійснює ЗЕД.
74. Формування корпоративної культури підприємств, що здійснює ЗЕД.
75. Удосконалення методів пошуку зарубіжних партнерів для здійснення зовнішньоекономічної діяльності.
76. Формування цінової політики зовнішньоторговельної організації.
77. Управління посередницькою діяльністю організації на міжнародних ринках.
78. Управління діяльністю підприємства на міжнародному ринку інформаційних послуг.
79. Управління інвестиційним проектом при здійсненні ЗЕД підприємства.
80. Управління персоналом спільного підприємства.
81. Управління розвитком персоналу зовнішньоторговельної організації.
82. Управління конкурентоспроможністю персоналу зовнішньоекономічної організації.
83. Мотиваційні аспекти управління персоналом спільного підприємства.
84. Формування системи менеджменту персоналу спільного підприємства.

85. Удосконалення конкурентоспроможності підприємства на зовнішніх ринках.
86. Удосконалення процесу обрання зовнішньоторговельного партнера на зарубіжних ринках.
87. Формування конкурентних переваг зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
88. Формування стратегії конкуренції на міжнародних ринках.
89. Управління цінovими ризиками підприємства, що здійснює ЗЕД із використанням інструментів фінансового інжинірингу.
90. Застосування стратегії фінансового інжинірингу при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.
91. Управління міжнародним інвестиційним проектом підприємства, що здійснює ЗЕД.
92. Використання фінансових інновацій в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю.
93. Організація банківського обслуговування зовнішньоекономічної діяльності.
94. Формування цінової політики фірми при виході на зовнішні ринки.
95. Управління інвестиційною діяльністю підприємства при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.
96. Формування стратегії управління вартістю підприємства, що здійснює ЗЕД.
97. Управління витратами організації, що здійснює зовнішньоекономічну діяльність.
98. Антикризове управління організацією у сфері зовнішньоекономічної діяльності.
99. Оптимізація управління матеріально-виробничими запасами при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.
100. Управління грошовими потоками організації при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.
101. Оптимізація структури капіталу організації при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.
102. Управління інвестиційною діяльністю підприємства на міжнародному ринку цінних паперів.
103. Управління посередницькою діяльністю на міжнародному агропродовольчому ринку.
104. Управління консалтинговою діяльністю на світових аграрних ринках.
105. Управління стратегічним потенціалом підприємства на зовнішньому ринку.
106. Організація зовнішньоекономічної діяльності на підприємстві.
107. Організація переговорного процесу в зовнішньоекономічній діяльності.
108. Організаційні аспекти співробітництва із зарубіжним партнером.
109. Інвестиційні аспекти співробітництва із зарубіжним партнером.
110. Фінансові аспекти співробітництва із зарубіжним партнером.
111. Використання фундаментального аналізу товарних ринків при

- здійсненні ЗЕД.
112. Підвищення конкурентоспроможності підприємства на світових аграрних ринках.
  113. Аутсорсинг у системі взаємодії підприємства із транснаціональними корпораціями.
  114. Управління якістю в системі менеджменту ЗЕД.
  115. Франчайзинг як форма виходу підприємства на зовнішній ринок.
  116. Підвищення інвестиційної привабливості підприємства на міжнародному ринку.
  117. Використання посередників у системі управління зовнішньоекономічною діяльністю.
  118. Зовнішньоекономічна стратегія підприємства з іноземними інвестиціями.
  119. Міжнародна кооперація підприємств із транснаціональними корпораціями.
  120. Консалтингові послуги в зовнішньоекономічній діяльності підприємств.
  121. Управління змінами в організації, що здійснює ЗЕД.
  122. Консультаційне забезпечення організаційного розвитку підприємства, що здійснює ЗЕД.
  123. Управління контрактною діяльністю підприємства на зовнішньому ринку.
  124. Вибір стратегічного профілю зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
  125. Стратегічне планування в зовнішньоекономічній діяльності підприємства.
  126. Підвищення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства.
  127. Світовий досвід зовнішньоекономічних зв'язків підприємств та організацій зарубіжних країн, умови використання їх в Україні.
  128. Удосконалення управління зовнішньоекономічними зв'язками (за рівнями, видами діяльності, видами продукції та послуг).
  129. Організація та техніка здійснення експортно-імпортних операцій підприємства.
  130. Розробка стратегії здійснення експортних (імпортних) операцій підприємства.
  131. Організаційно-економічні умови створення та діяльності підприємств з іноземними інвестиціями-
  132. Організація зовнішньоекономічної діяльності торговельно-посередницьких фірм (підприємств).
  133. Організація міжнародних перевезень (за видами).
  134. Організація та проведення конкурсного відбору іноземного партнера при створенні підприємств з іноземними інвестиціями.
  135. Значення та особливості використання експортних кредитів у розвитку економіки підприємства.
  136. Лізингові операції підприємства при функціонуванні на зовнішньому

- ринку та шляхи їх удосконалення.
137. Удосконалення експортної політики підприємств.
  138. Механізм регулювання експорту в Україні.
  139. Управління податками в зовнішньоекономічній діяльності підприємства.
  140. Форми участі підприємств України в міжнародних економічних організаціях.
  141. Банки як суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності (роль, значення, напрямки удосконалення діяльності).
  142. Система формування валютних коштів підприємств та організацій.
  143. Управління валютними ризиками при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.
  144. Управління прибутком підприємства при здійсненні імпорتنих операцій.
  145. Проблеми валютно-фінансового забезпечення функціонування вільних економічних зон.
  146. Страхування валютних та інших фінансових ризиків підприємств.
  147. Управління ризиками при здійсненні експортних (імпорتنих) операцій.
  148. Види експортно-імпорتنих програм, аналіз їх виконання.
  149. Формування валютного плану (за статтями) суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.
  150. Управління ефективністю зовнішньоторговельних угод.
  151. Управління зовнішньоекономічним підрозділом підприємства.
  152. Валютні умови зовнішньоторговельних контрактів.
  153. Валютні фонди підприємства та механізм їхнього формування та використання.
  154. Визначення валютної самокупності при створенні підприємства з іноземними інвестиціями.
  155. Раціональність використання коштів на підприємствах - суб'єктах зовнішньоекономічної діяльності.
  156. Оптимізація джерел та умов залучення валютних ресурсів при кредитуванні зовнішньоекономічної угоди.
  157. Оцінка інвестиційного клімату фірми при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.
  158. Фінансування зовнішньоторговельних угод підприємств.
  159. Оптимізація залучення фінансових коштів при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.
  160. Ефективність залучення іноземних інвестицій з економіки України.
  161. Розрахунок потреби позикових коштів при формуванні майна спільного підприємства.
  162. Управління господарськими ризиками та запобігання банкрутства на підприємстві - суб'єкті зовнішньоекономічної діяльності.
  163. Страхування ризиків коливання курсів валют при здійсненні фірмою експортно-імпорتنих операцій.
  164. Можливості та напрямки підвищення конкурентоспроможності експортних товарів України.

165. Управління товарними запасами підприємства при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності
166. Особливості стимулювання збуту товарів (робіт, послуг) при зовнішньоекономічній діяльності.
167. Ефективні засоби зниження витрат на товаропросування на зовнішньому ринку.
168. Комплексна оцінка сприйнятливості товару для зовнішнього ринку.
169. Розробка маркетингової програми підприємства - суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.
170. Розробка інформаційного забезпечення системи стратегічного планування маркетингової діяльності фірми на зовнішньому ринку. ,
171. Комплексний аналіз і прогнозування кон'юнктури товарних ринків при здійсненні фірмою експортно-імпортних операцій.
172. Організаційно-економічна структура спільних підприємств та шляхи її оптимізації.
173. Шляхи підвищення ефективності міжнародних транспортно-експедиційних послуг.
174. Ефективність зовнішньоторговельних операцій і їх вплив на загальну рентабельність фірми.
175. Формування асортиментної політики та її вплив на ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
176. Фрахтові операції в міжнародних перевезеннях та оцінка їх ефективності.

СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота носить навчально-дослідницький характер, тому повинна відображати знайомство студента з новітніми джерелами, методичною літературою, публіцистикою, виявити його здатність до теоретичного аналізу.

Структура роботи повинна бути чіткою, логічною і має включати наступні обов'язкові елементи:

Титульний аркуш - 1 стор.

План - 1 стор.

Вступ - 2-3 стор.

Основна частина (два-три розділи, що розкривають зміст теми).

Висновки - 1-2 стор.

Перелік використаних джерел - 2-3 стор.

Додатки.

ТИТУЛЬНИЙ АРКУШ є першою сторінкою курсової роботи. Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи наведено у додатку ....

ПЛАН містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів, а також вступ, висновки, додатки, список використаних джерел.

Заголовки змісту мають точно повторювати заголовки в текстовій частині роботи.

У ВСТУПІ обґрунтовується актуальність обраної теми з посиланнями на новітню літературу, визначається загальна мета роботи, конкретні її завдання і методи дослідження. Що стосується завдань, то вирішенню кожного з них, як правило, присвячена одна глава роботи.

У вступі подають загальну характеристику курсової роботи у рекомендованій нижче послідовності:

1) Обґрунтувати вибір теми та її актуальність для науки і практики, розвитку відповідної галузі дослідження. У цій частині вступу необхідно навести перелік вітчизняних і зарубіжних економістів, які досліджували обрану тему або окремі її аспекти.

2) Сформулювати мету роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Мета повинна узгоджуватися з назвою курсової роботи.

Мета наукового дослідження реалізується через конкретні **завдання**, які мають бути вирішені відповідно до поставленої мети. Це звичайно робиться у формі перерахування (вивчити., описати., встановити., вияснити., вивести формулу. і т. ін.). Завдання у курсовій роботі повинні відповідати пунктам плану.

3) Вказати об'єкт і предмет дослідження. **Об'єкт** - це процес або явище, що породжують проблемну ситуацію і обрані для вивчення. В об'єкті виділяється та його частина, котра є предметом дослідження. **Предмет**

міститься в межах об'єкта. Саме на нього і спрямована основна увага студента, саме предмет дослідження визначає тему курсової роботи, яка виноситься на титульний аркуш як заголовок.

4) *Обрати методи дослідження*, що є дуже важливим етапом наукової праці та необхідною умовою досягнення поставленої в роботі мети. Загальні методи наукових досліджень можна поділити на три групи, межі між якими визначені приблизно:

- методи емпіричного дослідження (спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент);
- методи, використовувані для емпіричного та теоретичного досліджень (абстрагування, аналіз і синтез, індукція та дедукція, моделювання);
- методи теоретичного дослідження (ідеалізація, формалізація, гіпотеза та припущення, історичний метод, системний підхід).

5) *Описати інформаційну базу* наукового дослідження, яку формують дані офіційної статистики, планові, звітні, облікові, аналітичні дані окремих підприємств, установ, організацій тощо.

ОСНОВНА ЧАСТИНА КУРСОВОЇ РОБОТИ містить ґрунтовний виклад матеріалу дослідження та складається з розділів і підрозділів. Їх заголовки мають відображати зміст викладеного у них тексту. Кожний розділ починають з нової сторінки.

Перший розділ присвячується теоретико-методологічним аспектам досліджуваної теми, тут визначається сутність, видова характеристика, короткий історичний огляд розвитку проблеми в межах обраної теми, сучасні тенденції розвитку процесу, виду діяльності, технології тощо.

Другий розділ спрямовується на аналіз стану об'єкту дослідження, загальну характеристику сучасних умов та тенденцій розвитку обраної проблеми у світі, аналіз сучасного стану предмету дослідження, особливостей менеджменту на прикладі конкретної країни, регіону, галузі або підприємства.

Третій розділ зосереджується на виокремленні проблем діяльності об'єкта дослідження, формуванні рекомендацій та пропозицій щодо вирішення досліджуваної проблеми, кількісній та/або якісній оцінці ефективності запропонованих рішень щодо окремого виду зовнішньоекономічної діяльності.

Усі розділи повинні бути логічно пов'язані між собою.

Текст курсової роботи повинен бути ілюстрований таблицями та наочними матеріалами (схемами, графіками, діаграмами та ін.). Вони розташовуються в тексті або виносяться на окрему сторінку. Всі наочні матеріали і статистичний матеріал повинні мати заголовок і бути пронумеровані. Тематичний матеріал поданий у таблиці повинен дозволяти сприймати матеріал без звернення до основного тексту.

Завершальним етапом написання курсової роботи є оформлення **ВИСНОВКІВ**, що містять узагальнену підсумкову оцінку проведеної роботи. У висновках викладають найважливіші наукові та практичні результати, одержані в роботі. Висновки мають містити відповіді на всі завдання, поставлені у вступі. Все це дасть змогу автору засвідчити у висновках, що сформульованої у вступі мети досягнуто. Варто наголосити на окремих важливих здобутих результатах, обґрунтувати їх достовірність, викласти рекомендації щодо їх використання. Висновки потрібно викладати стисло і лаконічно.

Перелік використаних джерел повинен містити не менше 20 найменувань сучасних джерел, опублікованих не пізніше 10-ти років до моменту написання роботи, в тому числі і статті з галузевих журналів.

Послідовність включення джерел у список літератури наступна:

- книги та статті по алфавіту авторів і заголовків з урахуванням наступних (других, третіх і т.д.) букв;
- неопубліковані документи (звіти про НДР, ТЕО і т.д.);
- книги та статті, опубліковані на іноземній мові.

Нумерація джерел у списку літератури має бути наскрізною.

За необхідності формують ДОДАТКИ до курсової роботи. Додатки містять різний за змістом допоміжний матеріал, який має додаткове, довідкове значення, але необхідний для повного висвітлення теми дослідження (таблиці допоміжних цифрових даних, документація підприємств, ілюстрації допоміжного характеру).

Обсяг курсової роботи повинен бути в межах 30-50 сторінок стандартного формату. Орієнтовний обсяг окремих структурних частин курсової роботи подано у таблиці 2.

Обсяг структурних частин курсової роботи

Таблиця 2

<i>Частина роботи</i>	<i>Обсяг друкованого тексту, сторінок</i>
ЗМІСТ	1
ВСТУП	1-2
ОСНОВНА ЧАСТИНА	25-40
ВИСНОВКИ	2-3
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	2-3
ДОДАТКИ	до 5

РОЗРОБКА ПЛАНУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

План є основою майбутньої курсової роботи. Він визначає загальну спрямованість дослідження, дозволяє логічно пов'язати окремі проблеми обраної і розгорнутої в тексті роботи теми, розмістити їх у певній послідовності.

При цьому слід мати на увазі, що всі проблеми пов'язані єдиною метою дослідження. Дослідження потрібно починати із загальних теоретичних положень, а потім переходити до аналізу конкретних явищ і процесів з використанням фактографічних даних.

План самостійно складається студентом після попереднього опрацювання інформаційних джерел, погоджується з науковим керівником, коригується при потребі та затверджується.

План розробляють, виходячи з вибраної теми, сформульованих мети і завдань дослідження, обізнаності з предметом тощо. Структура плану визначається обсягом і складністю дослідження: чим ширше коло питань розглядається, тим детальнішим має бути план. План повинен складатися зі вступу, кількох розділів, які деталізуються параграфами, висновків, додатків (за необхідності) та списку використаних джерел. Разом з тим, його не слід переобтяжувати надмірною кількістю розділів. Оптимальний варіант - три розділи.

Пункти плану повинні відображати сутність теми, бути короткими, лаконічними та викладатися у логічній послідовності. План складає основу Змісту курсової роботи.

Нижче наведені стислі приклади розкриття окремих тем курсових робіт.

Тема 1. Транснаціональні корпорації в світовій економіці.

У даній темі доцільно розглянути:

- форми міжнародних корпорацій;
- класифікація транснаціональних корпорацій;
- правила міжнародного інвестування;
- вплив транснаціональних корпорацій на приймаючі країни і країни базування;
  - трансфертні ціни.

Тема 2. Створення та функціонування підприємств з іноземними інвестиціями.

Тема передбачає:

- введення поняття підприємства з іноземними інвестиціями; визначення прямих і портфельних інвестицій;
- виділення цілей створення підприємств з іноземними інвестиціями;
- введення поняття спільного підприємства;

- характеристика окремих видів спільних підприємств;
- визначення принципів функціонування спільних підприємств.

Тема 3. Міжнародна торгівля агропродовольчою продукцією.

Доцільним в рамках даної теми є розкриття наступних питань:

- міжнародний досвід торгівлі агропродовольчою продукцією;
- характеристика світового ринку агропродовольчої продукції;
- місце та перспективи України на світовому ринку

агропродовольчої продукції.

Тема 4. Міжнародна торгівля товарами, роботами, послугами (за вибором студента)

По даній темі потрібно:

- проаналізувати міжнародний досвід торгівлі обраними товарами, роботами чи послугами;
- охарактеризувати тенденції розвитку міжнародної торгівлі обраними товарами, роботами чи послугами;
- надати характеристику обраного світового ринку;
- дослідити місце та перспективи України на обраному світовому ринку товарів, робіт чи послуг;

Тема 5. Створення і функціонування вільних економічних зон.

Доцільним в рамках даної теми є розкриття наступних питань:

- сутність вільних економічних зон;
- економічні, соціальні та виробничо-технічні цілі створення вільних економічних зон;
- основні види вільних економічних зон і досвід їх функціонування;
- вплив діяльності вільних економічних зон на економіку країни розташування ;
- вільні економічні зони в Україні.

Тема 6. Міжнародний ринок робочої сили.

У даній темі необхідно відобразити:

- переміщення населення і трудових ресурсів між країнами;
- міжнародно-правові основи міграції між країнами;
- імміграційна і еміграційна політики країн;
- структура світових трудових ресурсів та їх географічний розподіл;
- міграційна політика України.

Тема 7. Страхування в практиці зовнішньоторговельних угод.

У рамках теми слід розглянути:

- страхування відповідальності за зовнішньоторговельними угодами;
- юридичну базу страхування відповідальності;
- види відшкодування збитків;
- міжнародну систему страхування автоцивільної відповідальності;
- особливості страхування відповідальності судновласників, авіаперевізників і автоперевізників;
- страхування зовнішньоторговельних вантажів;
- страхування будівельних ризиків;
- перестраховання.

Тема 8. Банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності.

Доцільно в рамках даної теми розкрити наступні питання:

- організація валютних операцій;
- операції із залучення валютних коштів;
- банківські операції по міжнародних розрахунках за товари та послуги;
- кредитування зовнішньоекономічної діяльності в гривнях та іноземній валюті;
- форфетирування;
- страхування валютних ризиків

Тема 9. Офшорні операції.

У темі необхідно розкрити:

- зміст і види офшорних операцій;

- поняття «податкова гавань» і «центр офф-шор»;
- цілі та порядок створення офшорної компанії;
- види офшорних компаній та їх діяльність;
- характеристику офшорних зон.

Тема 10. Інформація з зовнішньоекономічної діяльності.

Доцільно в рамках даної теми розкрити наступні питання:

- основні види економічної інформації;
- організація міжнародної економічної статистики;
- джерела інформації з зовнішньоекономічної діяльності;
- основні міжнародні економічні класифікації;
- перехід України на міжнародну систему обліку та статистики.

Тема 11. Удосконалення експортно-імпортних операцій з країнами ЄС.

У даній темі необхідно відобразити:

- зміст політики держави щодо формування зовнішньоекономічної політики з країнами ЄС;
- нормативну базу щодо регулювання експортно-імпортних операцій з країнами ЄС;
- аналіз експортно-імпортних операцій України;
- перспективи розвитку та шляхи вдосконалення експортно-імпортних операцій України.

Тема 12. Механізм валютного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

У даній темі слід розглянути:

- сутність валютного регулювання в Україні;
- аналіз нормативної бази валютного регулювання;
- стан валютного регулювання на сучасному етапі;
- процес здійснення валютного контролю у зовнішньоекономічній діяльності.

Тема 13. Валютно-кредитне забезпечення аграрних підприємств при здійсненні експортно-імпортних операцій.

У темі необхідно розкрити:

- сутність, форми та методи валютного кредитування підприємства;
- визначення потреби підприємства у валютних позикових ресурсах;
- аналіз ефективності використання кредитних ресурсів при здійсненні експортних (імпортних) операцій;
- проблеми та напрямки удосконалення структури валютного кредитування підприємства.

Тема 14. Механізм розрахунку ціни у зовнішньоторговельних контрактах підприємства.

Доцільно в рамках даної теми розкрити наступні питання:

- світові ціни, як підстава для розрахунків зовнішньоторговельних цін фірми;
- принципи визначення ціни зовнішньоторговельного контракту;
- комерційні поправки до зовнішньоторговельних контрактів.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота друкується з одного боку аркуша білого паперу формату А4. Для написання роботи рекомендовано використовувати текстовий редактор MS Word, шрифт Times New Roman Cyr, розмір 14 пунктів, міжрядковий інтервал - 1,5.

Текст необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: лівий - 25 мм, правий - 10 мм, верхній та нижній - 20 мм.

У викладі матеріалу важливо дотримуватись принципу пропорційності, який полягає в дотриманні пропорцій між обсягами окремих частин роботи.

Заголовки структурних частин роботи «ПЛАН», «ВСТУП», «РОЗДІЛ»,

«ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» друкують великими літерами симетрично до тексту посередині. Заголовки підрозділів - маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу (1,25 мм). Крапку в кінці заголовка не ставлять.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 2 інтервалам.

Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту.

Відстань між заголовком і подальшим чи попереднім текстом має бути не менше двох рядків.

Виклад матеріалу автор здійснює використовуючи займенник «ми» та його похідні. Це характеризує комплексний підхід до вирішення проблеми та дає змогу відобразити власну думку як позицію певної групи вчених чи наукової школи.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.. Титульний лист курсової роботи, титульний лист додатків, зміст, додатки та список використаних джерел не нумеруються, однак враховуються до загальної нумерації сторінок роботи. Інші сторінки нумерують у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Студент для підтвердження та ілюстрації зроблених ним висновків має наводити за текстом роботи статистичну економічну інформацію, таблиці, рисунки, схеми, розрахунки.

Ілюстрації (рисунки, графіки, схеми, діаграми) слід розміщати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше. На всі ілюстрації мають бути посилання в роботі. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і

нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді таблиць. На всі таблиці мають бути посилання у тексті роботи. Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу).

Формули (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери пишуть біля правого берега аркуша в одному рядку з відповідною формулою в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

Примітки до тексту і таблиць, в яких вказують довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші декілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

1....

2....

Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку.

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий в джерелі, із збереженням особливостей авторського написання;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладенні думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів, і давати відповідні посилання на джерело.

Коли використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел, які мають велику кількість сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул джерела, на яке дано посилання в роботі. Посилання в тексті роботи на джерела роблять згідно з їхнім переліком у квадратних дужках, наприклад, «... у працях [1-7]...».

Приклад оформлення посилання на використане джерело:

Зовнішньоекономічна діяльність - це діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, основана на взаємовідносинах як на території України, так і за її межами [16, с.18].

Список використаних джерел - елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Такий список - одна з суттєвих частин курсової роботи, що віддзеркалює самостійну творчу працю її автора і демонструє ступінь фундаментальності проведеного дослідження.

Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи

посилань у тексті, в алфавітному порядку прізвищ перших авторів (найзручніший та рекомендований для використання студентами) або заголовків.

Для написання курсової бажано використати не менше 30 інформаційних джерел.

Приклад оформлення списку використаних джерел наведений у додатках.

Додатки оформляють як продовження курсової роботи на наступних її сторінках. Додатки розміщують у порядку появи посилань у тексті роботи. Їм дають заголовки, надруковані угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток ____ » і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, ї, Й, О, Ч, Ъ, наприклад, додаток А, додаток Б і т.д. Єдиний додаток позначається як додаток А.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, пронумеровані у межах кожного додатка: перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 - другий розділ додатка А; В.3.1 - підрозділ 3.1 додатка В.

Ілюстрації, таблиці і формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д. 1.2 - другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А.1) - перша формула додатка А.

НАУКОВЕ КЕРІВНИЦТВО І РЕЦЕНЗУВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Для безпосереднього керівництва виконанням курсових робіт кожному студенту призначається науковий керівник - викладач, що проводить

практичні заняття з дисципліни в групі.

Науковий керівник допомагає студентові у виборі теми, консулює з питань уточнення плану, підбору літератури, вихідних даних для розрахунків матеріалів, проведення розрахунків та інших питань. Науковий керівник контролює хід виконання роботи.

Виконана курсова робота у встановлений термін здається науковому керівнику для рецензування. Науковий керівник перевіряє курсову роботу, пише зауваження на полях тексту і робить свій висновок щодо ступеню готовності виконаної студентом роботи до захисту. Робота оцінюється науковим керівником за визначеними критеріями в балах (від «1» до «10»), підсумовується загальна кількість балів, яка співвідноситься з національною шкалою та шкалою БСТБ. За умови позитивної/негативної оцінки за виконання курсової роботи виносяться рішення про допуск чи недопуск студента до захисту. При виконанні вимог до роботи на титульному аркуші робиться запис «До захисту».

Якщо курсову роботу виконано неправильно, вона має серйозні недоліки, то її повертають студенту на доопрацювання. Якщо курсова робота виконується повторно, то її новий варіант подається обов'язково разом з попереднім варіантом роботи та із зауваженнями наукового керівника, згідно з якими перероблено (доброблено) курсову роботу.

ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Процедура захисту передбачає стислий виклад студентом головних проблем дослідження та їх вирішення, відповіді на запитання членів комісії.

Дату і час захисту курсової роботи встановлює викладач. Як правило, захист курсової роботи відбувається через тиждень після представлення остаточного варіанта курсової роботи викладачу.

Для проведення захисту курсової роботи кафедрою створюється комісія

(не менше двох осіб) із складу викладачів кафедри, один з яких може бути науковим керівником. До захисту перед комісією допускаються роботи, які відповідають вимогам написання та оформлення робіт даного освітньо-кваліфікаційного рівня та мають відгук наукового керівника.

Процедура захисту курсової роботи складається із:

- стислого повідомлення автора відносно виконаної роботи (тема, основні питання, що вивчалися, описується база виконання курсової роботи та отримані результати) - 5-10 хв.;
- відповідей на запитання та зауваження членів комісії з теми курсової роботи - 5-10 хв.;
- оцінки курсової роботи.

Тривалість захисту, як правило, не повинна перевищувати 10-20 хв.

У доповіді студент повинен обґрунтувати актуальність теми, мету і завдання дослідження, дати досить коротку характеристику об'єкта дослідження, показати ґрунтовні знання теоретичних і практичних аспектів проблеми, обґрунтувати свої пропозиції, відповісти на поставлені запитання.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

При оцінюванні курсової роботи використовується рейтингова система оцінювання. Рейтинг студента з курсової роботи складається з балів, що він отримує за:

- > виконання курсової роботи;
- > захист курсової роботи.

Система рейтингових балів та критерії оцінювання:

1. Виконання курсової роботи.

Рейтинговий бал - 60.

Критерії оцінювання:

60 балів - курсова робота логічно побудована, тема роботи повністю

розкрита, розділи роботи змістовно наповнені, студентом проведений ґрунтовний критичний аналіз теоретичного підґрунтя обраної теми, визначені головні проблеми практичного характеру, проведено дослідження конкретного суб'єкта світової економічної системи (держава, регіон, галузь, підприємство);

45 - 59 балів - присутні окремі зауваження щодо змістовного наповнення розділів роботи;

31 - 44 бали - відсутнє дослідження практичних аспектів визначеної теми;

0 - 30 балів - є суттєві зауваження по кожному розділу курсової роботи.

2. Захист курсової роботи.

Рейтинговий бал - 40.

Критерії оцінювання:

40 - 31 балів - доповідь логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання вірні;

21 - 30 балів - в доповіді містяться деякі неточності, презентація не на належному рівні, неточні відповіді на додаткові запитання;

11 - 20 балів - в доповіді містяться суттєві неточності, презентація не на належному рівні, неповні відповіді на додаткові запитання;

0 - 10 балів - низький рівень презентації, студент не може відповісти на додаткові запитання і погано орієнтується в роботі.

Штрафні та заохочувальні бали за:

- несвоєчасне (пізніше ніж на тиждень) подання КР -10 балів;
- виконання завдань із удосконалення дидактичних матеріалів з дисципліни надається від 5 до 10 заохочувальних балів.

Розрахунок шкали рейтингу:

Сума рейтингових балів контрольних заходів протягом семестру складає: $RC = 60 + 40 = 100$ балів.

Для отримання студентом відповідних оцінок (ECTS та традиційних)

його рейтингова оцінка **КО** переводиться згідно з таблицею:

ECTS	Традиційна оцінка
95...100	відмінно
85...94	дуже добре
75...84	добре
65...74	задовільно
60...64	достатньо
< 60	незадовільно

Студенти, роботи яких до захисту не допущені, доопрацьовують їх та захищають не раніше ніж через тиждень від дати повернення роботи на доопрацювання.

Якщо студент протягом виділеного часу не захистив курсову роботу, він до складання екзамену з курсу «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» не допускається.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.91 р. за № 959 XII / Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. вид-во.
2. Закон України «Про Єдиний митний тариф» від 05.02.92 р. за № 2097-XII / Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. вид-во.
3. Закон України «Про митну справу» від 26.06.91 № 1262-XII / Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. вид-во.
4. Закон України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» від 23.09.94 р. за № 185/94 / Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. вид-во.
5. Закон України ВР «Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах» від 15.09.95 р. за № 327/95 / Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. вид-во.
6. Закон України «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції» від 17.07.97 р. за № 468/97 / Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. вид-во.
7. Закон України «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту» від 22.12.1998 р. за № 331-XIV / Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. вид-во.
8. Закон України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» від 13.10.1992 р. за № 2673-XII (зі змінами і доповненнями) / Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. вид-во.
9. Закон України «Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності» від 23.12.1998 р. за № 5061-VI / Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. вид-во.

10. Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19.03.1996 р. за № 93/96-ВР (зі змінами і доповненнями) / Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. вид-во.
11. Закон України «Про торгово-промислові палати в Україні» від 02.12.1997 р. за № 671/97 / Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. вид-во.
12. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.91. за №1560-XII. / Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. вид-во.
13. Закон України «Про системи оподаткування» від 25.06.91. за №1251-XII. / Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. вид-во.
14. Закон України «Про режим іноземного інвестування» від №93/96 за № 93/96 / Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. Вид-во.
15. Закон України «Про лізинг» від 16.12.97. за № 1381-IV (зі змінами та доповненнями) / Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. вид-во.
16. Закон України «Про товарну біржу» від 10.12.1991 за № 1956-XII / Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. вид-во.
17. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» від від 28.12.1994 за № 283/97-ВР/ Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. вид-во.
18. Закон України «Про підприємництво» від 07.02.91. № 698-XII. / Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. вид-во.
19. Закон України «Про банки та банківську діяльність» від 07.12.2000 р. за № 2121-III / Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. вид-во.
20. Закон України «Про ліцензування певних видів господарчої діяльності» від 01.06.2000. за №1775-III / Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. вид-во.
21. Митний кодекс України: Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, N 38-39, ст.288, зі змінами.

22. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, N 18, N 19-20, N 21-22, ст.144, зі змінами.
23. Закон України «Про фінансовий лізинг» // Відомості Верховної Ради України (ВВР) від 16.12.1997 за № 723/97-ВР (зі змінами та доповненнями) / Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. вид-во.
24. Конвенція УНІДРУА «Про міжнародний фінансовий лізинг» від від 28.05.1988, набрав чинності в Україні від 01.07.2007 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>
25. «Про типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів) і типові форми захисних застережень до зовнішньоекономічних договорів (контрактів), які передбачають розрахунки в іноземній валюті». - (Постанова Кабінету Міністрів та Національного банку України від 21 червня 1995 р. № 444).
26. Декрет Кабінету Міністрів України «Про квотування та ліцензування експорту товарів (робіт, послуг)» від 12.01.93 р. за № 6-93 / Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам.вид-во.
27. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України «Про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів)» від 6 вересня 2001 р. N 201 / Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. вид-во.
28. Наказ Міністерства економіки № 136 «Про порядок реєстрації та обліку зовнішньоекономічних договорів (контрактів)» від 29.06.2000 / Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. вид-во.
29. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України «Про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів)» від 6 вересня 2001 р. N 201/ Верховна рада України. — Офіц. Вид-во. — К: Парлам. вид-во.
30. Про затвердження Положення про порядок видачі разових (індивідуальних) ліцензій: Наказ Міністерства економіки України від

- 17.04.2000 р. № 47 (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>
31. Про затвердження Положення про валютний контроль: Постанова НБУ від 8.02.200 р. за № 49. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>
32. Інструкція про порядок справляння акцизного збору у випадку ввезення товарів суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності на митну територію України (затв. наказом ДМС України від 21.01.2000р., № 33; від 13.10.2000р., № 568; від 12.10.2001 р., № 663).
33. Васенко В.К. Валютно-фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник / В.К. Васенко. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 216 с.
34. Васенко В.К. Вільні економічні зони: стратегія розвитку [Текст] / А. К. Васенко. — Суми: Довкілля, 2004. — 347 с.
35. Голомовзий В.М. Митне регулювання [Текст]: [Навч. посібник для студ. спец. 7.050206 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» всіх форм навчання] / В.М. Голомовзий, Л.А. Панкова, О. Ю. Григор'єв, А.О. Босак, Н.Л. Калиновська, В.Г. Саяпіна. — Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2004. — 240с. — ІБК 966-553-344-4.
36. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності [Текст]. 3-тє вид. перероб. та доп.: Підручник. / О.П. Гребельник. — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 432с. — ІБК 978-966-364-581-0.
37. Дворніков М.Є. Основи зовнішньоекономічної діяльності [Текст]: Навч. посіб. для студ. екон. спец. / М.Є. Дворніков; Вінницький держ. технічний ун-т. — Вінниця: ВДТУ, 2001. — 155 с.
38. Дідківський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства [Текст]: [Навч. посіб.] / М.І. Дідківський. — К.: Знання, 2006. — 462 с. — ІБК 966-346-076-8.
39. Дроздова Г.М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

- підприємства: Навчальний посібник / Г.М. Дроздова. — К.: ЦУЛ, 2002. — 172 с. — ІБК 966-7938-79-4
40. Дубчак В.І. Митна справа: Навч. посібник / В.І. Дубчак, О.В. Мартинюк. — К.: КНЕУ, 2002. — 310 с.
46. Зінь Е. А. Основи зовнішньоекономічної діяльності [Текст]: [Підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / Е. А. Зінь, Н. С. Дука. — К.: Кондор, 2009. — 432 с. — ІБК 978-966-351-241-9.
47. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств [Текст]: Навчальний посібник. / [Ю.В. Макогон, В.С. Рижиков, С.В. Косьянюк, О.О. Коваленко, В.М. Грідасов, С.В. Чемерис, А.В. Гончарова] / За ред. д.е.н., проф. Ю.В. Макогона. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 424 с. — ІБК 966-364-314-5.
48. Багрова І.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств [Текст]: [Підручник для вузів] / [І.В. Багрова, Н.І. Редіна, В.Є. Власюк, О.О. Гетьман]; За ред. д.е.н., проф. І.В.Багрової. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 580 с. — ІБК 966-8253-95-7.
49. Кандиба А.М. Зовнішньоекономічна діяльність [Текст]: Навч. посіб. для студ. екон. спец. вищих аграрних закладів освіти III-IV рівнів акредитації / А.М. Кандиба. — К.: Аграрна наука, 2001. — 262 с. — ІБК 966-540-077-0.
50. Козик В.В., Панкова Л.А., Карп'як Я.С., Григор'єв О.Ю., Босак А.О. Зовнішньоекономічні комерційні операції і контракти: Навчальний посібник. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 608 с.
51. Коломацька С.П. Зовнішньоекономічна діяльність в Україні: правове регулювання та гарантії здійснення: Навчальний посібник. / С.П. Коломацька. — К.: ВД Професіонал, 2004. — 288 с. — ІБК 966-8556-64-X
52. Кредісов А.І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю: Навч. посібн.: 2-ге вид, вип. і доп. / А.І. Кредісов, С.М. Березовенко, В.В. Волошин, Г.М. Биков, В.П. Мазуренко. / За заг. ред. А.І. Кредісова. —

- К.: ВІРА-Р, 2002. — 552 с. — ІБК 966-7807-10-Х
53. Куриляк В.Є. Міжнародний менеджмент: Навчальний посібник / В.Є. Куриляк. — Тернопіль: Карт-бланш, 2004. — 268 с. — ІБК 966-7952-33-9
54. Лук'яненко Д.Г., Білошапка В.А., Перстрецова О.І. Спільні підприємства в Україні: організація і умови ефективного розвитку: Підручник / За ред. Д.Г. Лук'яненка. — К.: Хвиля-прес, 1995. — 176 с.
55. Майер Дж., Олесевич Д. Міжнародне середовище бізнесу: Конкуренція та регулювання у глобальній економіці. / Пер. з англ. — К.: Либідь, 2002. — 703 с. — ІБВИ 966-06-02-52-9
56. Макагон Ю.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник за ред. Ю.В. Макагона. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 424 с. — ІБВИ 966-364-314-5
57. Марченко В.Б. Правові основи зовнішньоекономічної діяльності: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / В.Б. Марченко. — К.: КНЕУ, 2005. — 207 с.
58. Луцький М.Г. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. / М. Г. Луцький, В.М. Марченко, О.В. Камянецька. — К.: Сузір'я, 2007. — 484 с. — ІБВИ 978-966-96-798-2-6
59. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. [Дахно І.І., Барановська І.М., Главник В.О., Духно М.В. та ін.] / За ред. д.е.н., проф. І. І. Дахна. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 304 с. — ІБВИ 966-364-339-0
60. Кириченко О.А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Підручник. — 2-ге вид., перероб. і доп. Затверджено МОН / За ред. О.А. Кириченка. — К.: Знання, 2008. — 518 с. — ІБК 978-966-346368-1
61. Каленський М.М. Митний контроль та митне оформлення [Текст]: навч. посібник / За ред. М. М. Каленського, П.В.Пашка. — К.: Знання,

- КОО, 2002. — 284 с. — ІБК 966-620-165-8
62. Міжнародна торгівля: Навчальний посібник / А.П. Румянцев, Г.І. Башинська, І.М. Корнілова, Ю.О. Коваленко. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 376 с.
63. Михайлова Л.І., Юрченко О.Ю., Данько Ю.І., Михайлова А.М. Міжнародний менеджмент: Навчальний посібник / Л.І. Михайлова [та ін.]. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 200 с.
64. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України: підручник. / В.Є. Новицький. — К.: КНЕУ, 2003. — 948с. — ІБК 966-574-428-3
65. Панченко Є.Г. Міжнародний менеджмент: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни/ Є.Г. Панченко. — Вид. 2-ге, без змін. — К.: КНЕУ, 2006. — 468 с.
66. Поєдинок В.В. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник / В.В. Поєдинок. — К.: Юрінком Інтер, 2006. — 288 с.
67. Мазаракі А.А. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні: Навчальний посібник / [А.А. Мазаракі, В.В. Юхименко, Л.П. Серова, О.П. Гребельник]; за ред. А.А. Мазаракі. — К.: Книга, 2003. — 272 с.
68. Дахно І.І. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. / [Дахно І.І., Барановська В.М., Бовтрук Ю.А. та ін.]; За ред. І.І. Дахна. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 472 с. — ІБК 978-966-364-9
69. Руденко Л.В. Розрахункові та кредитні операції у зовнішньоекономічній діяльності підприємства: Підручник / Л.В. Руденко. — К.: Лібра, 2002. — 304 с.
70. Румянцев А.П., Румянцева Н.С. Зовнішньоекономічна діяльність [Текст]: [Підручник] / А.П. Румянцев, Н.С. Румянцева. — К.: ЦУЛ, 2004. — 377 с.

- 71.Софіщенко І.Я. Фінансування зовнішньоторговельної діяльності підприємства: Навчальний посібник / І. Я. Софіщенко. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 138 с.
- 72.Гіл, Чарлз В.Л. Міжнародний бізнес: Конкуренція на глобальному ринку: Пер. з англ. А.Олійник, Р.Ткачук. — К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. — 856 с.

ДОДАТКИ**ДОДАТОК А**

Зразок оформлення титульного листа курсової роботи

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ АГРАРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА АДМІНІСТРАТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни

«МЕНЕДЖМЕНТ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

на тему:

« _____ »

Виконав студент _____ курсу, групи _____
факультету аграрного менеджменту

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Керівник:

Київ 2023